

5. Абрамов Ф. В. Критерии эффективности формальных правил и их влияние на экономическое развитие. Вісник Одеського національного університету. 2011. Т. 16, Вип. 20. С. 7-13.

6. Абрамов Ф. В. Неосвіченість суспільства як фактор поширення маніпулювання суспільними настроями. Бізнес Інформ. 2019. № 6. С. 8–13.

7. Абрамов Ф. В. Заходи з попередження маніпулювання суспільними настроями. Бізнес Інформ. 2019. № 11. С. 22–27.

8. Абрамов Ф. В. Індукований опір суспільства та заходи його попередження. Бізнес інформ, 2020. № 5. С. 22-28.

СУЧАСНІ ВИКЛИКИ УПРОВАДЖЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ІНКЛЮЗІЇ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

О. В. КРАСОТА, канд. екон. наук, доц.,

доц. кафедри економічної теорії, макро- і мікроекономіки

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, м. Київ, Україна

Сучасна якісна освіта, в тому числі у вищій школі, може бути забезпечена на засадах інклюзивного підходу. Про це йдеться, зокрема, у «Глобальних цілях сталого розвитку 2015-2030». В них четвертою за значенням ціллю із 17 глобальних цілей тисячоліття названа «Якісна освіта», яка, на загальне переконання, тотожна поняттю «освітня інклюзія».

У перекладі з англійської термін «інклюзія» (від англ. «inclusion») у найбільш спрощеному розумінні означає залучення в різні сфери життя суспільства усіх громадян, без будь-яких відмінностей і обмежень [1]. В той же час освітня інклюзія передбачає створення безпечного, ненасильницького, інклюзивного та ефективного навчального середовища для всіх [2]. ЮНЕСКО визначає освітню інклюзію як динамічний процес, який полягає в позитивному ставленні до різноманітності учнів у навчальному середовищі, сприйнятті індивідуальних особливостей розвитку дітей не як проблеми, а як можливостей для їхнього розвитку [3].

Освітня інклюзія є загальноосвітньою тенденцією. Ця теза неодноразово підтверджувалась на міжнародних конференціях та форумах, знайшла своє відображення у міжнародних законодавчих актах. Питаннями упровадження освітньої інклюзії, формуванням політики у сфері інклюзивної освіти опікуються такі міжнародні організації, як Організація Об'єднаних Націй (ООН) ЮНЕСКО, Організація Економічної Співпраці та Розвитку (ОЕСД).

Незважаючи на актуальність і загальноосвітню тенденцію, формування освітньої інклюзії в окремих національних економіках натикається на різні виклики та перешкоди. Головним викликом на цьому шляху, вважаємо, є виховання толерантного ставлення усіх громадян до неоднаковості і специфіки інших, створення таких умов, за яких нормою є ставитися з повагою до гідності кожного, незалежно від того, чи має людина особливі освітні потреби чи ні.

Іншим вагомим викликом, на нашу думку, є упровадження освітньої інклюзії у вищій школі. Йдеться про те, що освітня інклюзія не має

обмежуватись тільки створенням умов для навчання дітей у звичайному навчально-виховному закладі (закладі середньої освіти) і не тільки дітей з особливими потребами.

На наше переконання освітню інклюзію доцільно розглядати у більш широкому розумінні. У широкому сенсі освітня інклюзія передбачає формування рівного доступу до навчання всіх громадян безвідносно до будь-яких дискримінаційних ознак; впровадження інклюзивної освіти на всіх рівнях, від початкової загальної до повної вищої освіти; перетворення усіх навчальних закладів у такі інклюзивні освітні простори, які підтримують усіх учасників освітнього процесу. Тобто, під освітньою інклюзією розуміємо залучення, включення до освітнього процесу всіх його учасників на усіх його рівнях.

Україна все ще стоїть на початку формування інклюзивного середовища в освітній сфері та унормування цього процесу. В нашій національній економіці освітня інклюзія здебільшого сформована на рівні середньої загальної освіти, що знайшло своє відображення у її спрощеному розумінні як такої, що передбачає навчання дітей з особливими потребами у пристосованому для цього навчально-виховному закладі. На сьогоднішній день в Україні інклюзивним навчанням охоплено майже 43% шкіл, в них працює понад 18 тисяч інклюзивних класів [4].

Перед вищою школою поставлено завдання у короткі строки сформувати інклюзивне освітнє середовище для всіх. Певні кроки на цьому шляху вже зроблено. Мова йде про просвітницьку роботу щодо формування толерантного ставлення до здобувачів вищої освіти із особливими потребами, створення так званого безбар'єрного середовища. Останнє передбачає встановлення спеціального устаткування, що допомагає здобувачам освіти із особливими потребами безперешкодно діставатися до необхідних приміщень під час освітнього процесу. Це встановлення пандусів, спеціальних ліфтів, обладнання санітарних кімнат, маркування приміщень тощо. Однак інформаційно-просвітницька робота має проводитись на систематичній основі, поки принципи освітньої інклюзії не стануть нормою нашого життя, а створенням безбар'єрного середовища не обмежується формування інклюзивного освітнього середовища для всіх.

Надзвичайно важливою формою реалізації освітньої інклюзії у вищій школі є доступ усіх здобувачів вищої освіти до всіх навчальних матеріалів, створення спеціальних підрозділів – ресурсних центрів, навчально-реабілітаційних підрозділів або ж груп психолого-педагогічного супроводу тощо. Грамотно відреагувати на всі виклики освітньої інклюзії, які стоять перед вищою школою, можна на основі синергетичного підходу трьох взаємодоповнюючих рівнів – студентських груп, адміністрації ЗВО та держави.

Література:

1. Acemoglu D. Why nations fail: the origins of power, prosperity, and poverty. New York Crown Publishing Group, 2012. 544 p.
2. Глобальні цілі сталого розвитку 2015-2030. 2015. URL: <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/sustainable-development-goals.html> (дата звернення: 20.01.2022).

3. Саламанська декларація про принципи, політику та практичну діяльність у галузі освіти осіб з особливими освітніми потребами. ЮНЕСКО, 1994. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_001-94#Text (дата звернення: 20.01.2022).

4. Державна служба якості освіти України. URL: <https://sqe.gov.ua/yakisne-inklyuzivne-navchannya-to-do-list-dlya-dir/> (дата звернення: 21.01.2022).

РОЗВИТОК ОФШОРНОГО БІЗНЕСУ ТА ПРОЦЕСІВ ДЕОФШОРИЗАЦІЇ В УКРАЇНІ ТА СУЧАСНІЙ СВІТОВІЙ ЕКОНОМІЦІ

Н. В. МОЖАЙКІНА, канд. екон. наук, доц.,

доц. кафедри економічної теорії та міжнародної економіки;

С. В. ЛЬОВУШКІНА, студентка

*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова, м. Харків, Україна*

Практика використання бізнесом офшорів та податкових гаваней стала невід'ємною частиною економічного життя світового суспільства. Глобальна фінансово-економічна криза привела до суттєвого зростання популярності офшорного бізнесу. Активізація офшорного бізнесу у світі та постійне вдосконалення схем нелегального виведення капіталу призвели до необхідності створення та обґрунтування концепції деофшоризації, під якою розуміють створення механізмів міжнародної взаємодії та конкретних заходів, що вживаються окремими країнами-експортерами капіталу, спрямованих на протидію нелегальному відтоку капіталу із країни через офшорні схеми [1, с. 234].

За експертними оцінками, наразі понад 50% виробничих активів України належить компаніям, зареєстрованим у офшорних зонах (для порівняння: у США та ЄС – не більше 10%). Рекордні масштаби відтоку капіталу в останні роки в Україні виявляють гостру потребу держави у проведенні політики деофшоризації, велику роль в ефективній реалізації якої грає всіляке використання накопиченого міжнародного досвіду у цій сфері.

Оскільки офшорний бізнес в Україні дуже розвинений (мається на увазі не на території, а скоріше серед українських підприємців), то в офшорних схемах використовується велика кількість різних офшорних зон. Офшорні юрисдикції з першого та другого ешелонів застосовуються для створення офшорних компаній (і проведення зовнішньоекономічних операцій за їх участю), а в «некласичних» офшорах більшою «популярністю» користується придбання нерухомості та зберігання коштів на банківських рахунках. У першому випадку можна назвати такі юрисдикції як Британські Віргінські острови, Панама, Кіпр, Бермудські острови, а в другому – Нідерланди, Швейцарія, Люксембург, Ірландія та Великобританія. Створюється, таким чином, певне порочне коло, засноване на відпливі коштів, які могли б потенційно ефективно працювати у внутрішній економіці [2, с. 23].